

СИЛАБУС
з дисципліни «Безпека життєдіяльності»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
242 «Туризм»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – **Переверзева Людмила Миколаївна** ст. викладач кафедри безпеки життєдіяльності та права (l.pereverzeva@ukr.net)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Основи БЖД», «Основи здоров'я», «Охорона навколишнього середовища».

Постреквізити. Основи охорони праці, Безпека в надзвичайних ситуаціях.

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», оскільки є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних і дозволяє студенту вирішувати професійні завдання за певною спеціальністю з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

- знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;
- вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;
- здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.

Мета та основні задачі дисципліни.

Мета полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Основними **задачами** є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- знання організаційно-правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності та вміння обґрунтувати та забезпечити виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;
 - вміння забезпечити координацію зусиль виробничого колективу в попередженні виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків;
- проектно-конструкторська діяльність:
- вміння ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ і віднайти шляхи відвернення їхньої уражальної дії використовуючи імовірнісні структурно-логічні моделі;
 - вміння оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;
 - вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

- обґрунтування та методичне забезпечення проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та дій за надзвичайних ситуацій;
- вміння надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях;
- оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями і показниками та надавати консультації працівникам організації щодо підвищення його рівня;
- здатність аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражальних факторів.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у майбутніх фахівців вміння та компетенції щодо здатності орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек; вміння оцінити сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи, що формують систему знань дисципліни безпека життєдіяльності. Діяльність людини, як джерело небезпек, що діють в середовищі людини.»

Лекції:

- Тема 1. Загальні положення. Теоретичні основи БЖ.
- Тема 2. Зміст основних елементів, що формують систему знань дисципліни.
- Тема 3. Стан людини та середовища, де реалізується її діяльність.
- Тема 4. Передумови, що створюють напрямки захисту людини
- Тема 5. Вплив небезпечних факторів на людину
- Тема 6. Природні небезпеки
- Тема 7. Техногенні небезпеки
- Тема 8. Соціальні та політичні небезпеки
- Тема 9. Комбіновані небезпеки
- Тема 10. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі

Практичні заняття:

- Тема 1. Вивчення спрямованості інтересів
- Тема 2. Вивчення рівня стресового навантаження людини
- Тема 3. Вивчення біоретмічного типу працездатності і критичних днів людини
- Тема 4. Вивчення темпераменту людини: типологія, діагностика

Змістовий модуль 2. «Безпека життєдіяльності людини. Людина як суб'єкт управління безпекою життєдіяльності (СУБЖ)»

Лекції:

- Тема 11. Система захисту людини в середовищі сільськогосподарських підприємств
- Тема 12. Система захисту людини в надзвичайних ситуаціях
- Тема 13. Надання першої долікарської допомоги
- Тема 14. Загальні положення СУБЖ
- Тема 15. Система правового забезпечення БЖ
- Тема 16. Державна система управління БЖ
- Тема 17. Система управління БЖ в галузі АПК

Практичні заняття:

Тема 5. Вивчення діагностики та тренування пам'яті

Тема 6. Вивчення властивостей уваги

Тема 7. Вивчення, працездатності людини

Тема 8. Надання першої домедичної допомоги

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 30 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 30 % семестрової оцінки; **залік** – 40 % семестрової оцінки.

Інтернет-ресурси

Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.

Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .

Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.

Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.

Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.

Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).

Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.

Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.

Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.

<http://www.social.org.ua> Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

<http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».